

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyaē araṇyakāṇḍē

॥ aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

śrīḥ
śrīmatē rāmānujāya namaḥ
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra
parabrahmaṇē namaḥ

॥ aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ॥

rāvaṇēna svaparākramasya varṇanaṃ sītayā tasya
bhartsanaṃ ca

ēvaṃ bruvatyāṃ sītāyāṃ
saṃrabdhāḥ paruṣaṃ vacaḥ |
lalāṭē bhrukuṭiṃ kṛtvā
rāvaṇaḥ pratyuvāca ha || 3.48.1 ||

bhrātā vaiśravaṇasyāhaṃ
sāpatnō varavarṇini |
rāvaṇō nāma bhadraṃ tē
daśagrīvaḥ pratāpavān || 3.48.2 ||

yasya dēvāḥ sagandharvāḥ
piśācapatagōragāḥ |
vidravanti sadā bhītā
mṛtyōriva sadā prajāḥ || 3.48.3 ||

yēna vaiśravaṇō bhrātā
vaimātraḥ kāraṇāntarē |

dvandvamāsāditaḥ krōdhād
raṇē vikramya nirjitaḥ || 3.48.4 ||

madbhayārtāḥ parityajya
svamadhiṣṭhānamṛddhimat |
kailāsaṃ parvataśrēṣṭha -
madhyāstē naravāhanaḥ || 3.48.5 ||

yasya tat puṣpakaṃ nāma
vimānaṃ kāmagaṃ śubham |
vīryādāvarjitaṃ bhadre
yēna yāmi vihāyasam || 3.48.6 ||

mama sañjātarōṣasya
mukhaṃ drṣṭvaiva maithili |
vidravanti paritrastāḥ
surāḥ śakrapurōgamāḥ || 3.48.7 ||

yatra tiṣṭhāmyahaṃ tatra
mārutō vāti śaṅkitaḥ |
tīvrāṃśuḥ śísirāṃśuśca
bhayāt sampadyatē divi || 3.48.8 ||

niṣkampapatrāstaravō
nadyaśca stimitōdakāḥ |
bhavanti yatra tatrāhaṃ
tiṣṭhāmi ca carāmi ca || 3.48.9 ||

mama pārē samudrasya
laṅkā nāma purī śubhā |

sampūrṇā rākṣasairghōrai -
ryathēndrasyāmarāvātī || 3.48.10 ||

prākārēṇa parikṣiptā
pāṇḍurēṇa virājitā |
hēmakakṣyā purī ramyā
vaidūryamayatōraṇā || 3.48.11 ||

hastyaśvarathasambādhā
tūryanādavināditā |
sarvakāmaphalairvrkṣaiḥ
saṅkulōdyānabhūṣitā || 3.48.12 ||

tatra tvaṃ vasa hē sītē
rājaputri mayā saha |
na smariṣyasi nārīṇāṃ
mānuṣīṇāṃ manasvini || 3.48.13 ||

bhuñjānā mānuṣān bhōgān
divyāṃśca varavarṇini |
na smariṣyasi rāmasya
mānuṣasya gatāyuṣaḥ || 3.48.14 ||

sthāpayitvā priyaṃ putraṃ
rājyē daśarathō nṛpaḥ |
mandavīryastatō jyēṣṭhaḥ
sutaḥ prasthāpitō vanam || 3.48.15 ||

tēna kiṃ bhraṣṭarājyēna
rāmēṇa gatacētasā |

kariṣyasi viśālākṣi

tāpasēna tapasvinā || 3.48.16 ||

rakṣa rākṣasabhartāraṃ

kāmaya svayamāgatam |

na manmathaśarāviṣṭaṃ

pratyākhyātum tvamarhasi || 3.48.17 ||

pratyākhyāya hi māṃ bhīru

paścāttāpaṃ gamiṣyasi |

caraṇēnābhihatyēva

purūravasamurvaśī || 3.48.18 ||

aṅgulyā na samō rāmō

mama yuddhē sa mānuṣaḥ |

tava bhāgyēna samprāptaṃ

bhajasva varavarṇini || 3.48.19 ||

ēvamuktā tu vaidēhī

kruddhā saṃraktalōcanā |

abravīt paruṣaṃ vākyaṃ

rahitē rākṣasādhipam || 3.48.20 ||

kathaṃ vaiśravaṇaṃ dēvaṃ

sarvadēvanamaskṛtam |

bhrātaraṃ vyapadiśya tva -

maśubhaṃ kartumicchasi || 3.48.21 ||

avaśyaṃ vinaśiṣyanti

sarvē rāvaṇa rākṣasāḥ |

yēṣāṃ tvaṃ karkaśō rājā
durbuddhirajitēndriyaḥ || 3.48.22 ||

apahr̥tya śacīṃ bhāryām
śakyamindrasya jīvitum |
nahi rāmasya bhāryām mā -
mānīya svastimān bhavēt || 3.48.23 ||

jīvēcciraṃ vajradharasya paścā -
cchacīṃ pradhṛṣyāpratirūparūpām |
na māḍṛśīm rākṣasa dharṣayitvā
pītāmṛtasyāpi tavāsti mōkṣaḥ || 3.48.24 ||

|| ityārṣē śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē
aranyakāṇḍē aṣṭacatvāriṃśaḥ sargaḥ ||